

ŠTANDARDNÉ PODMIENKY A ZÁSADY POSKYTOVANIA TLMOČNÍCKYCH SLUŽIEB

Článok 1 Účel

Účelom týchto Štandardných podmienok a zásad poskytovania tlmočnických služieb je definovať základné pojmy a stanoviť základné zásady a podmienky, za ktorých členovia SAPT poskytujú objednávateľom tlmočnicke služby.

Článok 2 Definície základných pojmov

1. „Tlmočenie“ je vysoko odborná tvorivá duševná činnosť spočívajúca vo verbálnom prevedení informácie zo zdrojového jazyka do cieľového jazyka.
2. „Simultánne tlmočenie“ je tlmočenie súbežné, keď tlmočník nečaká na koniec prejavu rečníka, ale tlmočí jeho prejav do cieľového jazyka s minimálnym časovým posunom s použitím tlmočnickej techniky (tiež označované ako kabínové tlmočenie).
3. „Šepkané tlmočenie“ je tlmočenie súbežné, keď tlmočník nečaká na koniec prejavu rečníka, ale tlmočí jeho prejav do cieľového jazyka s minimálnym časovým posunom bez použitia tlmočnickej techniky (tiež označované ako šušotáž).
4. „Konzekutívne tlmočenie“ je tlmočenie následné, keď si tlmočník počas prejavu rečníka robí tlmočnický zápis a začne tlmočiť až keď sa rečník odmlčí, pričom takýto prejav môže trvať aj niekoľko minút (vysoká konzekutíva), prípadne tlmočí rečníkov prejav po vetách alebo kratších úsekoch, ktoré si nevyžadujú robenie tlmočnickeho zápisu (bežná konzekutíva).
5. „Pracovný deň“ znamená časový úsek ôsmich po sebe nasledujúcich hodín, vrátane prestávok a prerušení.
6. „Pracovný poldeň“ znamená časový úsek štyroch po sebe nasledujúcich hodín, vrátane prestávok a prerušení.
7. Doba „nasadenia tlmočníka“ začína v momente, keď sa tlmočník dostaví na miesto tlmočenia v súlade s pokynmi objednávateľa a končí sa časom uvedeným v objednávke alebo momentom, keď objednávateľ tlmočníkovi oznámi, že jeho služby už v daný deň nebude potrebovať, alebo keď z konkrétnych okolností jednoznačne vyplýva, že tlmočenie je ukončené.
8. „Tlmočnická kabína“ je zvukovo izolovaná miestnosť alebo prenosná kabína určená pre tím minimálne dvoch tlmočníkov tlmočiacich do toho istého cieľového jazyka. Z hľadiska rozmerov, akustiky a vetrania musí tlmočnická kabína spĺňať podmienky normy ISO 2603 (pevné kabíny), resp. ISO 4043 (prenosné kabíny).
9. „Tlmočnická technika“ je technické zariadenie, najmä tlmočnicke slúchadlá, tlmočnický pult a mikrofón, ktoré sú umiestnené v tlmočnickej kabíne a ktoré umožňujú tlmočníkom počúvať originál prejavu rečníka alebo jeho tlmočenie v inom jazyku a tlmočiť prejav rečníka buď priamo z originálu alebo z inej jazykovej verzie prejavu (tzv. tlmočenie z pilotáže).

Článok 3

Podmienky a zásady poskytovania kabínového tlmočenia

1. V každej tlmočnickej kabíne musia pracovať minimálne dvaja tlmočníci tlmočiaci do toho istého cieľového jazyka. V prípade krátkych tlmočení, nepresahujúcich 20 minút, môže tlmočník výnimočne súhlasiť, že bude tlmočiť sám.
2. Objednávateľ nesmie od tlmočníkov požadovať výkon ďalších činností, ako napríklad robenie zápisu z rokovania, písomného prekladu, organizačné služby alebo tlmočenie počas prestávok. Tlmočníci v kabíne nemajú nárok na iné prestávky než tie, ktoré majú k dispozícii účastníci rokovania resp. podujatia, na ktorom tlmočníci tlmočia.
3. Organizácia práce v tlmočnickej kabíne je výhradne vecou tlmočníkov. Tlmočníci pri tlmočení v kabíne spolupracujú a striedanie si organizujú spôsobom, ktorý zabezpečí profesionálny výkon tlmočnickeho tímu.
4. Ak je súčasťou simultánne tlmočeného programu aj sprievodné podujatie, napríklad tlačová konferencia, ktoré má byť tlmočené inak ako z kabíny, a objednávateľ požaduje od jedného z kabínových tlmočníkov, aby kabínu opustil a na sprievodnom podujatí tlmočil, od druhého tlmočníka v kabíne nesmie požadovať, aby pokračoval v kabínovom tlmočení sám.
5. V záujme zabezpečenia vysokej kvality tlmočenia čítaných prejavov je nanajvýš vhodné, aby objednávateľ tlmočníkom poskytol ich textovú verziu v predstihu. V prípade, že tlmočníci tieto texty nemajú k dispozícii a prejav je čítaný rýchlo alebo nezrozumiteľne, objednávateľ nemôže očakávať, že výkon tlmočníkov bude rovnako kvalitný ako výkon, ktorý by podali, keby mali texty čítaných prejavov k dispozícii.
6. Tlmočník nie je dodávateľom tlmočnickej techniky a preto nenesie zodpovednosť za jej prípadné výpadky, poruchy alebo nefunkčnosť. Poruchou tlmočnickej techniky sa rozumie aj šum, spätná väzba, iné rušenie zvuku, slabý zvuk alebo nemožnosť tlmočníka regulovať hlasitosť prijímaného zvukového signálu. V takýchto prípadoch má tlmočník právo prestať tlmočiť až do odstránenia poruchy bez toho, aby to malo akýkoľvek vplyv na jeho odmenu.
7. Každý z tlmočníkov v tlmočnickej kabíne musí mať k dispozícii jeden pár tlmočnických slúchadiel. Tlmočnicke kabíny musia byť umiestnené tak, aby do nich tlmočníci mohli vstupovať resp. ich opúšťať bez toho, aby rušili priebeh podujatia, pričom musia byť v primeranej vzdialenosti od sociálnych zariadení.
8. Z tlmočnickej kabíny musí byť priamy výhľad do rokovacej sály, pričom monitory tento výhľad nenahrádzajú. Pri tlmočení filmových projekcií musia mať tlmočníci priamy výhľad na premietacie plátno zo vzdialenosti, z ktorej sú titulky čitateľné. Tlmočníci môžu v prechodnom období výnimočne súhlasiť s prácou v kabíne, ktorá podmienky uvedené v článku 2.8 a v tomto článku spĺňa len čiastočne.
9. Pri simultánnom tlmočení televíznych či rozhlasových programov (interview, priame prenosy, atď.) musí byť pracovisko tlmočníka vybavené tlmočnickou technikou a kabínou podľa ustanovení bodu 8 vyššie. Na pracovné podmienky sa vzťahujú príslušné ustanovenia tohto článku 3.

Článok 4

Podmienky a zásady poskytovania šepkaného tlmočenia

1. V prípade šepkaného tlmočenia je maximálna doba nepretržitého nasadenia jedného tlmočníka 50 minút. Po ich uplynutí má tlmočník nárok aspoň na 10 minútovú prestávku alebo ho musí vystriedať druhý tlmočník. Maximálna doba prerušovaného nasadenia tlmočníka pri tomto spôsobe tlmočenia sú štyri po sebe nasledujúce 50 minútové úseky delené prestávkami.
2. Pri tomto type tlmočenia je schopnosť tlmočníka verne a úplne pretlmočiť prejav rečníka do cieľového jazyka výrazne ovplyvnená akustickými podmienkami, v ktorých tlmočník pracuje. Ak akustické podmienky neumožňujú tlmočníkovi podať profesionálny výkon, tlmočník o tom bezodkladne informuje objednávateľa v snahe nájsť obojstranne prijateľné riešenie.
3. Pri tlmočení, ktoré je kombináciou šepkaného a konzekutívneho tlmočenia, platia zásady uvedené v bode 1 tohto článku.

Článok 5

Podmienky a zásady poskytovania konzekutívneho tlmočenia

1. Pri konzekutívnom tlmočení platia rovnaké zásady striedania tlmočníkov ako zásady uvedené v článku 4.1.
2. Ak okolnosti neumožňujú striedanie a tlmočník pracuje sám, má nárok na primerané prestávky. Prestávkou sa rozumie aj časový úsek trvajúci aspoň 15 minút, počas ktorých tlmočník aktívne netlmočí (napr. presun na iné miesto v rámci programu). Prestávky musia byť organizované tak, aby zohľadnili nevyhnutné fyziologické potreby tlmočníka.
3. S výnimkou uvedenou v článku 6.3 objednávateľ nesmie od tlmočníkov požadovať výkon ďalších činností, ako napríklad robenie zápisu z rokovania, písomné preklady, organizačné služby alebo tlmočenie počas prestávok.

Článok 6

Ubytovanie, stravovanie a doprava tlmočníka

1. Ak sa miesto výkonu tlmočenia nachádza mimo obce, v ktorej má tlmočník bydlisko, a nie je dostupné mestskou alebo prímestskou dopravou, objednávateľ a tlmočník sa dohodnú na spôsobe a čase dopravy tlmočníka na miesto výkonu tlmočenia. V prípade leteckej dopravy má tlmočník nárok na letenku rovnakej triedy ako sprievod delegácie alebo osoba resp. osoby, ktoré tlmočník sprevádza.
2. Každý tlmočník má nárok na ubytovanie v samostatnej izbe v tom istom hoteli ako ostatní účastníci sprievodu delegácie alebo v hoteli, v ktorom je ubytovaná osoba resp. osoby, ktoré sprevádza ako tlmočník. V prípade, že ubytovanie v rovnakom hoteli nie je možné z kapacitných či bezpečnostných dôvodov, tlmočník má nárok byť ubytovaný v inom hoteli rovnakej kategórie v bezprostrednej blízkosti hotela, v ktorom býva osoba alebo osoby, ktoré ako tlmočník sprevádza.
3. Tlmočník má nárok na primerané prestávky, vrátane prestávok na obed a večeru. V prípade, že obed alebo večera sú súčasťou oficiálneho programu, pri ktorom objednávateľ požaduje tlmočenie, objednávateľ musí tlmočníkovi vyčleniť iný primeraný čas na stravovanie.

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA PREKLADATEĽOV A TLMOČNÍKOV

---

4. V prípade nasadenia trvajúceho viac ako jeden pracovný deň má tlmočník nárok na neprerušovaný osemhodinový hodinový nočný oddych.
5. Bez ohľadu na to, či ide o tlmočenie simultánne alebo konzekutívne, objednávateľ je povinný zabezpečiť tlmočníkovi priebežný prísun nechladenej stolovej vody počas celého trvania nasadenia tlmočníka.
6. Pokiaľ to zmluva medzi objednávateľom a tlmočníkom alebo všeobecne záväzný predpis neupravuje inak, náklady na dopravu tlmočníka mimo obce jeho bydliska, jeho ubytovanie v tuzemsku a v zahraničí, ako aj stravné a vreckové tlmočníka v zahraničí, hradí objednávateľ.

Článok 7

Doba nasadenia a odmena tlmočníka

1. Dobou nasadenia tlmočníka je pracovný deň alebo pracovný poldeň a zahŕňa aj presuny v rámci pracovného dňa alebo poldňa, prestávky v tlmočení a akékoľvek prerušenia programu a tlmočnickeho výkonu bez ohľadu na ich príčinu. Doba nasadenia tlmočníka nezahŕňa dobu dopravy tlmočníka na miesto a z miesta výkonu tlmočenia.
2. V prípade nasadenia tlmočníka na dobu kratšiu ako hodina sa tlmočník môže s objednávateľom dohodnúť na sadzbe minimálneho nasadenia.
3. V prípade nasadenia tlmočníka na dobu dlhšiu ako hodina a zároveň kratšiu ako 4 hodiny tlmočník účtuje základnú sadzbu za pracovný poldeň.
4. V prípade nasadenia tlmočníka na dobu dlhšiu ako 4 hodiny a zároveň kratšiu ako 8 hodín tlmočník účtuje základnú sadzbu za pracovný deň.
5. Ustanovenia v bodoch 2 až 4 tohto článku sa neuplatňujú v prípade nasadenia tlmočníka mimo obce jeho bydliska. V takom prípade patrí tlmočníkovi odmena vo výške sadzby za pracovný deň aj v prípadoch, keď bolo nasadenie kratšie ako jeden pracovný deň.
6. Ustanovenia v bodoch 2 až 4 tohto článku sa nemusia uplatňovať pri tlmočení filmových festivalov v situácii, keď sa tlmočník dohodne s objednávateľom na odmene za tlmočenie jednej filmovej projekcie. V takom prípade však platí ustanovenie bodu 10 tohto článku.
7. Za každú nadčasovú hodinu presahujúcu pracovný deň má tlmočník nárok na príplatok vo výške 20% základnej sadzby za pracovný deň. Predlžovanie pracovného dňa o viac ako štyri nadčasové hodiny je neprípustné.
8. V prípade nasadenia tlmočníka v deň pracovného voľna, deň pracovného pokoja alebo vo sviatok sa základná sadzba zvyšuje o 100%.
9. S prihliadnutím na dlhodobý zmluvný charakter vzájomnej spolupráce sa objednávateľ a tlmočník môžu dohodnúť aj na inom než tu uvedenom spôsobe výpočtu odmeny tlmočníka za predpokladu, že takto dohodnutý spôsob odmeňovania nebude pre tlmočníka menej výhodný, ako keby sa uplatnili tieto štandardné podmienky.
10. Ak sa objednávateľ a tlmočník dohodnú na uplatnení bodu 6 tohto článku, pri tlmočení reprízy filmovej projekcie alebo pri použití zvukového záznamu z tlmočenia patrí tlmočníkovi rovnaká odmena ako odmena za tlmočenie prvej filmovej projekcie.

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA PREKLADATEĽOV A TLMOČNÍKOV

---

11. Ak doprava z miesta bydliska tlmočníka na miesto tlmočenia trvá viac ako 2 hodiny a menej ako 4 hodiny, tlmočník má nárok na 25% základnej sadzby za pracovný deň. Ak doprava z miesta bydliska tlmočníka na miesto tlmočenia trvá viac ako 4 hodiny a menej ako 8 hodín, tlmočník má nárok na 50% základnej sadzby za pracovný deň. Pri doprave trvajúcej viac než 8 hodín má tlmočník nárok na základnú sadzbu za pracovný deň. Ustanovenie bodu 7 tohto článku sa v tomto prípade neuplatňuje.
12. Ak, bez ohľadu na plánovanú dobu nasadenia tlmočníka, objednávateľ zruší tlmočenie alebo skráti dobu objednaného tlmočenia menej ako 72 a viac ako 24 hodín pred plánovaným začiatkom tlmočenia, tlmočníkovi prináleží storno poplatok vo výške 50% z ceny objednaného tlmočenia. Ak, bez ohľadu na plánovanú dobu nasadenia tlmočníka, objednávateľ zruší tlmočenie alebo skráti dobu objednaného tlmočenia menej ako 24 hodín pred plánovaným začiatkom tlmočenia alebo kedykoľvek po ňom, tlmočníkovi prináleží storno poplatok vo výške 100% z ceny objednaného tlmočenia.

Článok 8

Kvalita tlmočenia a príprava tlmočníka

1. Tlmočník akceptuje len také objednávky na tlmočenie, pri plnení ktorých je z hľadiska jazykového, fyzického a psychického schopný podať zodpovedný a profesionálny výkon.
2. Pred začatím tlmočenia je povinnosťou tlmočníka pripraviť sa naň, najmä z terminologického hľadiska. Ak to povaha tlmočenia vyžaduje, tlmočník má právo požiadať objednávateľa o terminologickú konzultáciu.
3. V záujme zabezpečenia vysokej kvality konzekutívneho tlmočenia slávnostných podujatí, pri ktorých tlmočník tlmočí vstupy moderátora a prejavy účinkujúcich a hostí na pódiu, je nanajvýš vhodné, aby objednávateľ resp. organizátor podujatia poskytol tlmočníkovi v primeranom predstihu všetky potrebné informácie o podujatí, vrátane scenára, mien účinkujúcich a rečníkov, alebo aby tlmočníka prizval na skúšku programu.
4. V prípade tlmočenia filmových projekcií má tlmočník právo od objednávateľa požadovať poskytnutie kópie filmu (na VHS alebo DVD nosiči) a scenára 24 hodín vopred. Poskytnutý materiál musí byť v rovnakej jazykovej verzii ako verzia, v ktorej sa bude film premietiť a z ktorej bude tlmočník film tlmočiť. Pri tlmočení z tituliek musí byť dialógová listina v rovnakom jazyku ako titulky, ktoré sú na filmovej kópii určenej na projekciu.

Článok 9

Nahrávanie a šírenie tlmočenia

Tlmočenie je výsledkom tvorivej duševnej činnosti a je určené výhradne na okamžité počúvanie. Jeho nahrávanie alebo vysielanie či ďalšie použitie bez predchádzajúceho výslovného súhlasu tlmočníka je neprípustné. Na akékoľvek ďalšie použitie a šírenie prepisu diela tlmočníka je potrebný výslovný súhlas tlmočníka, ktorého autorské práva zostávajú zachované.

Tabuľka 1: Prirážky k základnej sadzbe za tlmočenie

Prirážky	
	Prirážka
Každá začatá nadčasová hodina	20%
Práca v sobotu, nedeľu a vo sviatok	100%